

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 6C/59/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5717212176
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Martin Bauer
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2020:5717212176.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Martin sudcom Mgr. Martinom Bauerom v spore žalobcov: 1/ B.Í. X., K.. XX.XX.XXXX U. X/ B. X., K.. XX.XX.XXXX, obaja trvale bytom U.. W. XX/XX, Q., obaja právne zastúpení: JUDr. Ladislav Mejstřík, advokát so sídlom v Martine, A. Kmeťa 19, proti žalovaným: 1/ W. W., a.s., IČO: 00 151 653, so sídlom v Bratislave, Tomášikova 48, právne zastúpená: Advokátska kancelária Mária Grochová a Partneri, s.r.o., IČO: 36 863 017, so sídlom v Košiciach - Staré Mesto, Bočná 10, 2/ Karol Š., K.. XX.XX.XXXX, I. O. W. Z. X, K. O., právne zastúpený: JUDr. Pavol Gráčik, advokát so sídlom v Nitre, Farská 40 a 3/ Z. Š.Á., K.. XX.XX.XXXX, I. O. W. Z. X, K. O., právne zastúpená: Mgr. Martin Lieskovský, advokát so sídlom v Nitre, Farská 40, o určovacej žalobe, takto

rozhodol:

I. Súd u r č u j e, že záložné právo v prospech žalovaného 1/ zriadené Zmluvou o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam a mandátnou zmluvou zo dňa 15.08.2011 uzatvorenou medzi žalovanými 1/ až 3/, ktorého predmetom sú nehnuteľnosti zapísané na liste vlastníctva XXXX, vedenom Okresným úradom Martin, katastrálny odbor, pre katastrálne územie G., mesto Martin, okres Martin, a to byt č. 56, vo vchode 35, na 3. poschodí obytného domu na ulici A. Stodolu, súpisného čísla 5264, postavaného na pozemku parcely registra C-KN evidované na katastrálnej mape parcelné číslo 180/85 a podiel priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a na príslušenstve vo veľkosti 6027/630256 k celku vo vlastníctve žalobcov 1/ a 2/ v spoluvlastníckom podiele 1/1, a ktorého vklad bol povolený dňa 16.09.2011 pod č. V 3067/11, neexistuje.

II. Žalobcom 1/ a 2/ sa voči žalovaným 2/ a 3/ p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

III. Žalobcom 1/ a 2/ sa voči žalovanému 1/ n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Žalobou podanou na súde dňa 22.11.2017 sa žalobcovia domáhali voči žalovaným určenia, že zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam a mandátna zmluva zo dňa 15.08.2011 uzatvorená medzi žalovaným 1/ a žalovanými 2/ a 3/ je neplatná. Na základe tohto rozsudku je možné vykonať výmaz záložného práva na LV č. XXXX pre katastrálne územie G. v časti „C“ ťarchy, ktoré bolo zapísané na základe vkladu záložného práva v prospech žalovaného 1/ na byt č. 56, 3. poschodie, podiel 6027/630256 na spoločných častiach a zariadeniach bytového domu súpisného č. 5264, postavaného na pozemku parcely č. 180/85 - V 3067/11, vklad zo dňa 16.09.2011, Vz 1100/11, V 4220/11, Vz 1419/11. Zároveň sa domáhali náhrady trov konania. Uviedli, že v roku 2011 boli bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v katastrálnom území G., ktoré je zapísaná na LV XXXX vedenom Okresným úradom Martin, katastrálny odbor, pre kat. územie G. v podiele 1/1, a to byt č. 56 na 3. poschodí, vo vchode 35 bytového domu súpisného čísla 5264 na ul. A. Stodolu, postavaného na parcele KN-C č. 180/35 a podieloví spoluvlastníci na spoločných častiach a spoločných zariadeniach

domu v podiele 6027/630256 (ďalej len „nehnutelnosti“). Kúpnu zmluvou zo dňa 26.05.2011 malo prejsť vlastnícke právo k vyššie uvedeným nehnuteľnostiam na žalovaných 2/ a 3/. Následne bol byt kúpnu zmluvou zo dňa 22.07.2011 prevedený do vlastníctva B. X., nar. XX.XX.XXXX, I. O. U.. W. XX/XX, Q.. K prevodom vlastníckeho práva v skutočnosti nikdy nedošlo, pretože zmluvy boli uzavreté podvodným spôsobom, čo konštatoval aj Okresný súd Martin v rozsudku zo dňa 20.10.2016, sp. zn. 5C/305/2015, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 14.12.2016. Obe zmluvy boli prehlásené za absolútne neplatné a vlastnícke právo k bytu bolo potvrdené žalobcom. Medzi žalovaným 1/ ako záložným veriteľom a žalovanými 2/ a 3/ ako záložcami bola dňa 15.08.2011 uzatvorená zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam a mandátna zmluva, ktorou bolo k predmetným nehnuteľnostiam zriadené záložné právo v prospech žalovaného 1/ ako záložného veriteľa. Podľa obsahu záložnej zmluvy záložcovia boli považovaní za vlastníkov predmetných nehnuteľností a záložný veriteľ prijal záložné právo na záloh. Žalobcovia nemali žiaden prospech oproti zriadenému záložnému právu. Neboli prijímateľmi poskytnutého úveru ani prijímateľmi kúpnej ceny. Aj po priznaní vlastníckeho práva žalobcom nehnuteľnosti ostali zaťažené záložným právom v prospech žalovaného 1/. Absolútnou neplatnosťou by tak mala trpieť aj záložná zmluva zo dňa 15.08.2011, nakoľko žalovaní 2/ a 3/ nikdy neboli vlastníkmi predmetných nehnuteľností a teda nemohli dať vec do zálohu, ktorej vlastníkmi neboli. Žalovaní 2/ a 3/ disponovali právami, ktoré im nikdy nepatrili, keďže neboli vlastníkmi predmetného bytu. Žalobcovia pred podaním žaloby žiadali o výmaz záložného práva, avšak bezúspešne. Preto boli nútení podať žalobu o určenie neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam, ktorú odôvodňujú existenciou naliehavého právneho záujmu o určenie neplatnosti záložných zmlúv, a to z dôvodu, že žalobcovia majú naliehavý právny záujem na určení neplatnosti záložných zmlúv a ich postavenie je neisté v tom, že žalovaný 1/ sa pokúša realizovať výkon záložného práva predajom nehnuteľností, a to bytu, v ktorom žalobcovia bývajú, a ktorý bol zaťažený podvodným konaním osobami, ktoré sa vlastne nikdy vlastníkmi nestali. Za účelom výkonu záložného práva bol aj nariadený termín dražby, čo bolo zvrátene vydaním neodkladného opatrenia Okresným súdom Martin sp. zn. 5C/305/2015, ktorým zakázal záložnému veriteľovi a dražobnej spoločnosti realizovať výkon záložného práva až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej.

2. Súd konal a rozhodol aj v neprítomnosti právnych zástupcov žalovaných 2/ a 3/, ktorí nepožiadali o odročenie pojednávania.

3. Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi založenými v spise zistiť nasledovný skutkový stav:

4. Dňa 15.08.2011 bola medzi žalovaným 1/ ako záložným veriteľom a žalovanými 2/ a 3/ ako záložcami uzatvorená zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam a mandátna zmluva. Predmetom zmluvy bola dohoda zmluvných strán o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam v prospech záložného veriteľa na zabezpečenie pohľadávky záložného veriteľa a predmetom mandátnej zmluvy bolo udelenie poverenia záložcom ako mandantom záložnému veriteľovi ako mandatárovi pre vykonanie úkonov v súvislosti s výkonom záložného práva. Zabezpečenou pohľadávkou bola pohľadávka zo zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 15.08.2011 v znení jej neskorších zmien a dodatkov uzatvorená medzi záložným veriteľom a B. X., K.. XX.XX.XXXX, bytom U.. W. XXXX/XX, Q. - G. ako dlžníkom, na základe ktorej záložný veriteľ poskytol úver vo výške 36.240 €. Zálohom sú nehnuteľnosti vo vlastníctve záložcu nachádzajúce sa v katastrálnom území G., mesto Martin, okres Martin, zapísané na LV XXXX, a to byt 56 nachádzajúci sa v bytovom dome súpisného čísla 5264 na ul. A. Stodolu, postaveného na parcele C-KN č. 180/85, vo vchode 35 na 3. poschodí a podiel na spoločných častiach aj spoločných zariadeniach domu o veľkosti 6027/630256. Podľa časti IV. bod 3. písm. d) Zmluvy sa záložca zaväzuje informovať záložného veriteľa v prípade začatia súdneho konania alebo exekúcie týkajúcich sa zálohu. Ak takýto prípad nastal, je záložca povinný doplniť zabezpečenie v rozsahu a lehote, ktoré zodpovedajú požiadavke veriteľa. Podľa časti IV. bod 5. Zmluvy v prípade, ak sa na základe rozhodnutia súdu alebo na základe inej právnej skutočnosti preukáže neexistencia vlastníckeho práva záložcu v čase podpísania tejto listiny alebo záložca stratí vlastnícke právo k zálohu po podpísaní tejto listiny v rozpore so zmluvami obsiahnutými v tejto listine má záložný veriteľ právo vyúčtovať záložcovi zmluvnú pokutu vo výške pohľadávky v čase, kedy nastane uvedená skutočnosť (preukáže sa neplatnosť Zmluvy o záložnom práva, stratí vlastnícke právo v rozpore so zmluvami obsiahnutými v tejto listine, prevedie alebo zaťaží záloh) a záložca má v prípade vyúčtovania zmluvnej pokuty povinnosť túto uhradiť.

5. Z čiastočného výpisu LV č. XXXX vytvoreného cez katasterportal.sk dňa 22.11.2017 vyplýva, že žalobcovia 1/ a 2/ sú vlastníkmi (BSM) nehnuteľností, a to bytu č. 56, na 3. poschodí, vo vchode 35

obytného domu súpisného čísla 5264, nachádzajúceho sa v Martine, na ul. U. W., postaveného na parcele č. 180/85 a podielu priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu o veľkosti 6027/630256. V časti „C“ tarchy je zapísané záložné právo v prospech žalovaného 1/ pod č. V 3067/11, vklad zo dňa 16.09.2011.

6. Okresný súd Martin rozsudkom zo dňa 20.10.2016, č. k. 5C/305/2015-196, právoplatným dňa 14.12.2016, určil, že kúpna zmluva zo dňa 26.05.2011 uzatvorená medzi žalobcami a žalovanými v rade 2/ a 3/ v procesnom postavení žalovaných 1/ a 2/ a kúpna zmluva zo dňa 22.07.2011 uzatvorená medzi žalovanými 2/ a 3/ v procesnom postavení žalovaných 1/ a 2/ a žalovaným 3/. B. X., K. XX.XX.XXXX, sú neplatné. Ďalej súd určil, že vlastníckymi nehnuteľnosťami nachádzajúcimi sa v k. ú. G., ktoré sú zapísané na Okresnom úrade Martin, katastrálny odbor na J. XXXX, byt č. 56 na 3. poschodí, vo vchode 35 bytového domu súpisného čísla 5264 na ul. U. W., postaveného na parcele KN-C č. 180/35, sú žalobcovia 1/ a 2/ v podiele 1/1 a aj podielovými spoluvlastníkmi na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu v podiele 6027/630256. Zároveň súd priznal žalobcom nárok na náhradu účelne vynaložených trov konania v plnom rozsahu. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že kúpna zmluva zo dňa 26.05.2011 je absolútne neplatným právnym úkonom pre nedostatok vážnosti vôle strán. Vôľu uzavrieť kúpnu zmluvu nemala ani jedna zo zmluvných strán. Právny úkon nebol urobený slobodne a vážne. Vyslovením neplatnosti tejto zmluvy je neplatná aj nasledujúca kúpna zmluva zo dňa 22.07.2011. Vyslovením neplatnosti právnych úkonov došlo k obnoveniu právneho stavu pred porušením vlastníckeho práva žalobcov, ktorým naďalej svedčí vlastnícke právo.

7. Výzvou zo dňa 25.01.2017 žalobcovia žiadali žalovaného 1/ o nápravu vo vzťahu k záložnému právu, a to spôsobom výmazu uvedeného záložného práva. Listom zo dňa 15.03.2017 žalovaný 1/ odpovedal na žiadosť tak, že záložné právo je riadne evidované na LV, existuje a ďalej trvá. Žalovaný 1/ nevidí dôvod na to, aby sa svojho záložného práva vzdal. Je pripravený dohodnúť sa na spôsobe vyporiadania pohľadávky, ktorá mu vznikla na základe zmluvy o splátkovom úvere zo dňa 15.08.2011. Úplným vyporiadaním pohľadávky dôjde k zániku záložného práva.

8. Uznesením zo dňa 22.01.2018, č.k. 6C/59/2017-35, právoplatným dňa 22.02.2018, súd priznal žalobcom oslobodenie od súdnych poplatkov v celom rozsahu.

9. V súlade s výzvou súdu podľa § 167 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) sa žalovaný 1/ vyjadril k podanej žalobe elektronickým podaním doručeným súdu dňa 06.04.2018. Uviedol, že zmluvu o zriadení záložného práva zo dňa 15.08.2011 uzavreli na základe jednoznačných a nespochybných údajov katastra nehnuteľností. Pri uzavretí zmluvy nebola známa žiadna skutočnosť, ktorá by spochybňovala alebo vylučovala vlastníctvo záložcov. V katastri nehnuteľností nebola zapísaná žiadne poznámka. Hodnovernosť údajov katastra nebola spochybnená. Za popísaných okolností nemohli mať ani najmenšie podozrenie, že vlastnícke právo záložcov k zálohu by mohlo byť akokoľvek negatívne dotknuté. Počínali si s potrebnou opatrosťou ako možno spravodlivo vyžadovať za účelom preverenia rozhodujúcich právnych okolností. Postupovali v absolútnej dobrej viere, že predmetný byt môže byť založený. Ak by sa mal presadiť žalobný návrh znamenalo by to, že bez náhrady zanikne hlavné zabezpečenie úverovej pohľadávky, hoci sa nedopustili žiadneho protiprávneho konania. Takýto prístup by založil extrémnu nespravodlivosť a nerovnováhu a predstavoval by v demokratickom právnom štáte nežiadajúce odmietnutie ochrany dobromyseľného účastníka zmluvného vzťahu. Moderná judikatúra chráni v takýchto prípadoch subjekt konajúci v dobrej viere, a to aj proti zásade „Nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet“. Poukázal na nález Ústavného súdu ČR sp. zn. II. ÚS 165/11 a I. ÚS 3314/11. K požiadavke ochrany dobromyseľného subjektu sa prihlásil aj ÚS SR v rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 549/2015. Vyhovením žalobe by znamenalo, že sa uprednostní právna pozícia žalobcu ako subjektov, ktoré v rozpore s uznávanou zásadou „práva patria len bdelym“, rezignovali na náležitú pozornosť pri úprave zmluvného vzťahu so žalovanými 2/ a 3/. Žalobcovia iniciovali spor o určenie vlastníckeho práva až s odstupom niekoľkých rokov od uzavretia zmluvy. Výkon práva žalobcov zasahuje bez právneho dôvodu do práv a oprávnených záujmov dobromyseľného účastníka a je aj v rozpore s dobrými mravmi.

10. V súlade s výzvou súdu podľa § 167 ods. 2 CSP sa žalovaný 2/ písomným podaním doručeným súdu dňa 06.04.2018 vyjadril k podanej žalobe. Uviedol, že v čase, keď bolo vlastnícke právo evidované na jeho osobu a žalovanú 3/ došlo k podpisu záložnej zmluvy. V súčasnej dobe už nie je vlastníkom nehnuteľností, a tým pádom ho nijako nezaťažuje ani záložné právo. Nepovažuje sa za pasívne vecne

legitimovanú osobu v tomto konaní. Navrhol žalobu zamietnuť a zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov konania.

11. V súlade s výzvou súdu podľa § 167 ods. 2 CSP sa žalovaná 3/ písomným podaním doručeným súdu dňa 09.04.2018 vyjadrila k podanej žalobe. Uviedla, že v čase kedy bolo vlastnícke právo evidované na jej osobu a žalovaného 2/ došlo k podpisu záložnej zmluvy. V súčasnej dobe už nie je vlastníkom nehnuteľností, preto ju záložné právo nijako nezaťažuje. Nepovažuje sa za pasívne vecne legitimovanú osobu v tomto konaní. Navrhla žalobu zamietnuť a zároveň si uplatnila nárok na náhradu trov konania.

12. V súlade s výzvou súdu podľa § 167 ods. 3 CSP sa žalobcovia podaním zo dňa 09.05.2018 vyjadrili k vyjadreniu žalovaného 1/. Uviedli, že osoba, ktorá sprostredkovala uzavretie kúpnych zmlúv bola za viaceré podvodné skutky právoplatne odsúdená. V rámci trestného konania, kde sú žalobcovia poškodení, sú obvinení X. V. U. G. Z. za obzvlášť závažné zločiny podvodu. Jednoznačne bolo preukázané, že pôvodní vlastníci bytu, teda žalobcovia boli pripravení o svoje vlastnícke právo. Žalovaní 2/ a 3/ sa nikdy nestali vlastníkami bytu, ktorý bol následne predaný. Ako boli podvedení žalobcovia, bol podvedený aj žalovaný 1/. Bez ohľadu na to, či v tom čase bolo v katastri nehnuteľností zapísané vlastnícke právo v prospech žalovaných 2/ a 3/, žalobcovia tvrdia, že nesprávnosť údajov katastra bola vyvrátená tým, že boli žalovaní 2/ a 3/ vymazaní z katastra nehnuteľností ako vlastníci bytu. Žalobcovia sú jednoduchí ľudia, neznali práva. Boli podvedení osobou, resp. osobami, ktoré sa podobných skutkov dopustili viackrát. Zainteresovaní na celom podvode boli práve žalovaní 2/ a 3/, ktorých dcéra bola v tom čase partnerkou X. V., a ktorí len fiktívne mali poskytnúť finančné prostriedky na zakúpený byt. Nikdy kúpnu cenu žalovaní 2/ a 3/ nezaplatili.

13. Písomným podaním zo dňa 09.05.2018 sa žalobcovia vyjadrili k vyjadreniu žalovaného 2/ a 3/. Uviedli, že žalovaní 2/ a 3/ boli účastníkmi záložnej zmluvy, ktorej neplatnosti sa žalobcovia domáhajú. Musia byť aj účastníkmi tohto konania. Skutočnosť, že nie sú vlastníkami bytu nie je podľa názoru žalobcov podstatná, nakoľko vlastníkami bytu nikdy neboli. Žalovaní 2/ a 3/ ani za nehnuteľnosť nikdy nevyplatili kúpnu cenu. Potom, čo bol B. X., K.. XX.XX.XXXX poskytnutý úver od žalovaného 1/ im bola v prospech účtu pripísaná čiastka 15.600 €.

14. Písomným podaním doručeným súdu dňa 04.06.2018 sa žalovaný 2/ vyjadril k vyjadreniu žalobcov. Zotrval na svojich predošlých vyjadreniach. Nie je pasívne vecne legitimovaný. Žalobcovia nemajú vo vzťahu k nemu ani naliehavý právny záujem na požadovanom určení.

15. Písomným podaním doručeným súdu dňa 05.06.2018 sa žalovaná 3/ vyjadrila k vyjadreniu žalobcov. Zotrvala na svojich predošlých vyjadreniach. Nie je pasívne vecne legitimovaná. Absentuje aj naliehavý právny záujem vo vzťahu k jej osobe na určení, že záložná zmluva je neplatná.

16. Právny zástupca žalobcov na pojednávaní zotrval na podanej žalobe. Navrhol žalobe vyhovieť a vyhlásiť zmluvu za neplatnú.

17. Právna zástupkyňa žalovaného 1/ na pojednávaní poukázala na princíp ochrany subjektu, ktorý konal v dobrej miere, ktorý je jedným z kľúčových prejavov právnej istoty. Tento princíp, ochrana dobromyseľne nadobudnutých práv je odlišná od posúdenia toho, či by v rámci výkonu záložného práva prešlo pri predaji zálohu vlastnícke právo na ďalšiu osobu a skúmať ako keby dobromyseľnosť pri vydržaní. Domáhajú sa ochrany dobromyseľne nadobudnutých práv. V tomto prípade dobromyseľne nadobudnutého zabezpečovacieho práva. Súčasťou tohto zabezpečovacieho práva je realizácia jeho výkonu, to však je niečo úplne iné ako posudzovanie prevodu vlastníckeho práva. V tomto prípade banka postupovala so všetkou potrebnou opatrnosťou, ktorú od nej možno vyžadovať v súlade s dobrou vierou. Poukázala na hodnovernosť zápisu v katastri. Žalobcovia nedali poznámku. Nedali plombu. Dlhé roky boli nečinní a neurobili nič, aby bolo zrejmé, že by tieto údaje nemali byť hodnoverné. Ak by sa odmietla ochrana dobromyseľne konajúcim osobám, dalo by sa za pravdu niekomu, kto z tejto situácie profitoval a mohol jej predísť. Zanedbal opatrnosť, zanedbal všetky svoje povinnosti zo zmluvného vzťahu. Po dlhých rokoch sa obrátil na súd. Nevedno prečo s takým časovým odstupom a nastala by situácia, že nielen žalobcom ostane byt, ale skrz svojho syna majú ešte aj úver, ktorý nemá byť zabezpečený. Výkon práva v rozpore s dobrými mravmi nemá požívať žiadnu ochranu. Zdôraznili participáciu žalobcov na celom tomto procese, ich dlhodobú nečinnosť, obrátenie sa na súd s odstupom niekoľkých rokov a jednoznačne profitovanie z tejto situácie. Ostáva im byt a nepochybné nepochybuje sa, že dostávajú

úver viac ako 36.000 €, ktorý získal ich syn. Oni sami sa netaja informáciou a je to aj súčasťou súdneho spisu, že bez ohľadu na to, čo prednášajú, nepopierajú, že ich cieľom bolo, aby syn kúpil byt a získal sa takto úver, čo sa im aj podarilo. Nie je mysliteľné vo vyspelom demokratickom štáte, aby subjekt, ktorý postupoval v súlade so zákonom, s obozretnosťou, vieru vo verejne dostupné informácie a poskytol úver stratil zabezpečenie, ktoré získal v dobrej viere. Nie je rozporné, že zmluva o úvere je absolútnym obchodom. Vzťahy, ktoré vznikajú pri zabezpečení plnenia záväzkov z takýchto absolútnych obchodov sa rovnako spravujú obchodným zákonníkom. S prihliadnutím na tieto skutočnosti, ak je neplatnosť právneho úkonu ustanovená na ochranu niektorého účastníka, môže sa tejto neplatnosti dovoľávať iba tento účastník. Je zrejmé a nesporné, že jedine žalobcovia sa mohli dovoľávať neplatnosti, pretože ako vlastníci táto neplatnosť slúži iba a výlučne iba na ich ochranu. Neplatnosti tejto zmluvy sa nedovolali. Ak by sme mali posudzovať žalobu ako úkon dovolania sa neplatnosti, vzniesla námietku premlčania. Zmluva je z roku 2011. Žaloba bola podaná s odstupom viac ako 6 rokov. To znamená aj pri širšej a dlhšej premlčacej lehote podľa Obch. zákonníka, ktorá je v ich prospech 4 roky, je ich právo premlčané. Je vedené trestné konanie pre trestný čin podvodu. Základným znakom skutkovej podstaty trestného činu podvodu je škoda. To znamená, že žalobcovia sa mali prihlásiť do trestného konania. Nevedno, či tak urobili alebo nie. Bez ohľadu na to, bolo to ich právo. Ak im bola spôsobená škoda a vedie sa trestné konanie, majú sa domáhať nárokov v danom konaní alebo v následnom civilnom konaní. To by bolo proporcionálne riešenie na ochranu subjektov, ktoré v súlade so zákonom a so svojou činnosťou v dobrej viere vstúpili do zmluvných vzťahov. Nič žalobcom a ich synovi nebráni, aby úver riadne vrátili a záložné právo zaniklo. Splnili si svoje povinnosti z plnenia, z ktorého profitovali. Popierajú všetky skutkové tvrdenia, ktoré uviedla žalobkyňa. Podanou žalobou sa žalobcovia domáhajú určenia, že zmluva o zriadení záložného práva je neplatná. Inak povedané dožadujú sa určenia právnej skutočnosti podľa § 137 písm. d/ CSP. Určenie osobitnej právnej skutočnosti, neplatnosti zmluvy je podľa nového procesného poriadku prípustné iba, ak to vyplýva z osobitného právneho predpisu. Žiaden takýto predpis neexistuje, žiaden neuviedli a neuvádza ho ani súd. Nie je prípustná takáto žaloba. Vyplýva to aj z dôvodovej správy k novému sporovému poriadku, že cieľom procesnej normy je vylúčiť zbytočné spory o určenie neplatnosti právnych úkonov. Z tohto pohľadu je úplne irelevantná prednesená argumentácia alebo skúmanie naliehavého právneho záujmu, pretože predmet sporu, petit žaloby nie je o určenie, či tu právo je alebo nie je, ale o určenie právnej skutočnosti neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva. To samo o sebe musí rezultovať do zamietnutia žaloby. Žalobcovia opierajú celú svoju žalobu o jedinú skutočnosť, a to je neplatnosť kúpnych zmlúv. V tomto ohľade nie je v tomto konaní tvrdené ani preukazované absolútne nič. Odvolávajú sa na iné civilné konanie. Podľa § 228 CSP, subjektívna záväznosť rozsudkov, výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre strany a pre tých, ktorí sa stali právnymi nástupcami. Žalovaný v prvom rade, banka nebola účastníkom civilného konania, na ktoré sa žalobcovia odvolávajú. Žalobcovia ani nevyužili inštitút, aby ju prizvali ako vedľajšieho účastníka, ako osobu, ktorá by mala a jednoznačne bola ovplyvnená výsledkom tohto konania. Z pohľadu civilných procesných noriem je toto konanie a jeho výsledky pre žalovaného v prvom rade absolútne irelevantné. Súd z neho nemôže vychádzať, nemôže z neho vyvodzovať akékoľvek závery. Ak žalobcovia v tomto konaní chcú vychádzať a opierať svoju žalobu o neplatnosť kúpnych zmlúv, musia tvrdiť a preukázať všetko, čo by tomu nasvedčovalo. Inak zjednodušene povedané, v tomto konaní by mali byť tvrdené rovnaké skutočnosti a vykonávané minimálne rovnaké dôkazy ako v konaní, na ktoré sa odvolávajú. Žalobcovia v tomto konaní dokonca ani len nepredložili kúpne zmluvy. Je tu absolútne neunesenie bremena, tvrdenia, následného bremena.

18. Právny zástupca žalovaných 2/ a 3/ na pojednávaní uviedol, že tu nie je naliehavý právny záujem. Naliehavosť právneho záujmu je charakterizovaná jednak tým, že žalovaný popiera neexistenciu práva, či právneho vzťahu žalobcu. Teda ide o stav, že právny vzťah je medzi stranami sporný, čo vyvoláva stav objektívnej právnej neistoty. V tomto konaní aj keby došlo k vyhovneniu žaloby by sa neodstránil stav objektívnej právnej neistoty. Toto vyplýva z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/89/2017. V súvislosti s otázkou existencie naliehavého právneho záujmu pri žalobe o určenie neplatnosti záložnej zmluvy dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že žaloba o určenie v zmysle § 80 písm. c/ OSP nie je spravidla opodstatnená vtedy, ak má požadované určenie len povahu predbežnej otázky vo vzťahu k posúdeniu, či tu je alebo nie je vzťah alebo právo, a to najmä vtedy, ak takáto predbežná otázka nerieši alebo nemôže riešiť celý obsah alebo predmet sporného právneho vzťahu alebo práva. Stav ohrozenia práva žalobcov alebo neistota v jeho právnom postavení sa totiž v takomto prípade neodstráni iba tým, že bude vyriešená predbežná otázka, z ktorej bez ďalšieho vzťahu, resp. právo významný pre právny pomer účastníkov ešte nevyplýva, ale až s určením, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je. Pokiaľ na základe záložnej zmluvy bolo záložné právo vložené do katastra nehnuteľností, právna otázka, či

záložná zmluva je alebo nie je platným právnym úkonom za tejto situácie predstavuje iba vyriešenie predbežnej otázky vo vzťahu k posúdeniu, či na nehnuteľnostiach žalobcu viazne v prospech záložného veriteľa záložné právo. Aj keby záložná zmluva bola neplatným právnym úkonom, nemôže prípadné určenie neplatnosti viesť k odstráneniu právnej neistoty žalobcu alebo k zamedzeniu ohrozeniu jeho práva. Určenie neplatnosti záložnej zmluvy nemusí byť bez ďalšieho postavené na miesto, že vôbec nevzniklo záložné právo a na druhej strane na základe platnej záložnej zmluvy nemusí vždy vzniknúť záložné právo k nehnuteľnosti, aj keď bolo vložené do katastra nehnuteľností. Stav ohrozenia práva žalobcu alebo neistotu v jeho právnom postavení možno preto odstrániť len určením, či tu je alebo nie je záložné právo. V prípade, ak už došlo k realizácii záložného práva, určením, či tu je alebo nie je iné právo, napr. vlastnícke. Namietal pasívnu legitímáciu a to vzhľadom na to, že žalovaní v druhom a treťom rade už nie sú vlastníci danej nehnuteľnosti a taktiež neboli subjektmi, ktorí uzatvárali zmluvu o zriadení záložného práva. Len poskytovali predmet zálohu v danej chvíli. Navrhol žalobu zamietnuť.

19. Okresný súd Martin rozsudkom zo dňa 12.12.2018, č. k. 6C/59/2017-122, žalobu zamietol a žalovaným priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Z odôvodnenia vyplýva, že žalobe nebolo možné vyhovieť z dôvodu jej procesnej neprípustnosti, ktorú nebolo možné preklenúť ani extenzívnym výkladom. Podmienkou procesnej prípustnosti žaloby o určenie právnej skutočnosti je, že podanie takejto žaloby vyplýva z osobitného predpisu, najmä z hmotného práva. Proti uvedenému rozsudku súdu prvej inštancie podali žalobcovia odvolanie, v ktorom namietali nesprávnosť právneho posúdenia veci.

20. Krajský súd v Žiline uznesením zo dňa 31.07.2019, č. k. 7Co/111/2019-186, rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby vykonávala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. Žalobný návrh znejúci na určenie právnej skutočnosti, ktorý z osobitného predpisu nevyplýva je potrebné považovať za vadný. Pokiaľ vady žaloby nie sú odstránené, súd žalobu odmietne postupom podľa § 129 CSP, ibaže pre tento nedostatok možno v konaní pokračovať. Súd napriek nesprávnej formulácii petitu môže v konaní pokračovať, ak je z obsahu žaloby zrejmé, čoho sa týka a čo sleduje. Súd je totiž viazaný obsahom žalobného petitu, nie jeho formuláciou. Znamená to, že v takomto prípade je možný postup súdu na základe žalobného petitu na určenie právnej skutočnosti rozhodnúť v zmysle ustanovenia § 137 písm. c/ CSP a určiť, či tu právo je alebo nie je, ak je zo žaloby dostatočne zrejmé, že sleduje určenie existencie, resp. neexistencie práva a jeho zápis, resp. výmaz vo verejnom registri. V predmetnej veci žalobcovia podanou žalobou sledovali dosiahnutie výmazu záložného práva zriadeného žalovanými 2/ a 3/ v prospech žalovaného 1/ na nehnuteľnostiach žalobcov na príslušnom liste vlastníctva. Preto bolo potrebné zo strany súdu vyzvať žalobcov na odstránenie väd podanej žaloby, pokiaľ formulácia žalobného petitu nezodpovedala opisu rozhodujúcich skutočností uvedených v obsahu žaloby.

21. Uznesením zo dňa 07.10.2019, č. k. 6C/59/2017-198, súd vyzval žalobcov, aby v lehote 10 dní od doručenia uznesenia doplnili svoju žalobu o náležitosti uvedené v odôvodnení uznesenia, a to v súlade so závermi rozhodnutia Krajského súdu v Žiline zo dňa 31.07.2019, č. k. 7Co/111/2019-186, o riadny, určitý a zrozumiteľný petít tak, aby formulácia žalobného petitu zodpovedala opisu rozhodujúcich skutočností uvedených v žalobe.

22. Elektronickým podaním zo dňa 24.10.2019 žalobcovia upravili žalobný návrh. Uviedli, že v pôvodne podanej žalobe žiadali určiť neplatnosť zmluvy o zriadení záložného práva. V žalobe opísali, kto a ako zriadil záložné právo. Podľa ich názoru je predmetná zmluva absolútne neplatná. Okresný súd Martin rozsudkom sp. zn. 5C/305/2015 potvrdil, že žalobcovia sú vlastníkami predmetného bytu a žalovaní, ktorí uzatvárali záložnú zmluvu nemohli uzavrieť túto zmluvu, pretože k predmetnému bytu nikdy nenadobudli vlastnícke právo. Žalovaný 1/ naďalej ohrozuje právo žalobcov tak, že žiada vykonať na predmetný byt dražbu. Žalobcovia sú toho názoru, že jediným spôsobom ako dosiahnuť ochranu ich práv je vysloviť neplatnosť predmetnej záložnej zmluvy. Vo vzťahu k tejto záložnej zmluvy nemohli vzniknúť žiadne práva a povinnosti. Súd by mohol žalobu posúdiť v zmysle ust. § 137 písm. c/ CSP a určiť, že práva zo zmluvy nevznikli. Žalobcovia majú právny záujem na takejto žalobe, avšak v prípade úspechu pri takomto petite by kataster nehnuteľností nezmenil zápis na LV a nevymazal by záložné právo. Určením neplatnosti záložnej zmluvy by sa definitívne vyriešili problémy. Na základe opísaného skutkového stavu žiadajú, aby súd určil, že zmluva o zriadení záložného práva uzatvorená medzi žalovanými 1/ - 3/ je neplatná.

23. Na pojednávaní dňa 10.12.2019 právny zástupca žalobcov zotrval na podanej žalobe. Žalobcovia sa domáhajú neplatnosti právneho úkonu, a to zmluvy o zriadení záložného práva, nakoľko inak sa nedomôžu výmazu záložného práva.

24. Právna zástupkyňa žalovaného 1/ na pojednávaní dňa 10.12.2019 poukázala na rozhodnutie odvolacieho súdu. Súd prvej inštancie postupoval v zmysle intencií uvedeného rozhodnutia. Žalobcovia svoje podanie neopravili tak, ako bolo uvádzané krajským súdom. Žaloba by mala byť odmietnutá. Zotrvala na vyjadreniach. Súd je v zmysle § 216 CSP viazaný žalobným návrhom. V procesnom práve platí teória prejavu. V rámci spravodlivého konania a rovnosti strán nemôže súd nahrádzať procesnú aktivitu strán sporu. Žalobcovia sú zastúpený právnym zástupcom a jednoznačne vymedzili, čoho sa domáhajú žalobným petitom.

25. Právny zástupca žalovaných 2/ a 3/ na pojednávaní rovnako poukázal na rozhodnutie odvolacieho súdu. Žaloba by mala byť odmietnutá. Súd prvej inštancie je viazaný názorom odvolacieho súdu. Nedošlo k zmene petitu. Ak súd mieni rozhodovať o žalobe v zmysle § 137 písm. c/ CSP poukázal na nedostatok pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovaných 2/ a 3/.

26. Elektronickým podaním zo dňa 03.02.2020 sa žalovaný 1/ vyjadril k právnomu posúdeniu súdu prvej inštancie. Namietal nezákonnosť procesného postupu súdu prvej inštancie prezentovaného na pojednávaní dňa 10.12.2019, a to, že nebude v predmetnej veci rozhodovať o žalobcami navrhovanom žalobnom návrhu, ale ho nahradí aj proti už jasne deklarovanej vôli žalobným návrhom odlišným. Súd v súlade s pokynom krajského súdu vyzval žalobcov na odstránenie väd podanej žaloby. Žalobcovia zotrvali na stanovisku, aby predmetom sporu bol ich žalobný návrh, ktorým sa domáhajú určenia neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva. Predmet konania určujú strany sporu a súd je vždy viazaný žalobným návrhom žalobcu. Ak žalobcovia trvajú na ich žalobnom návrhu, nemôže súd proti ich vôli postupovať. Súd sám začína viesť spor o predmete mimo vôle žalujúcej strany a stáva sa pánom sporu, čo je v demokratickom právnom systéme neprijateľné. Súd druhej inštancie uložil, aby boli žalobcovia vyzvaní na odstránenie väd podanej žaloby. Zákonným dôsledkom neodstránenia väd je jej odmietnutie. Za nezmeneného skutkového a dôkazného stavu niet žiadnej opory, aby mohol súd dospieť k iným ako už raz vysloveným záverom a musí žalobu zamietnuť, ak sa ju už z akéhokoľvek dôvodu rozhodol neodmietnuť. Žaloba nemôže obstať ani z iných zásadných dôvodov. V prvom rade je skutkový základ žaloby v príkrom rozpore s jedným z kľúčových prejavov právnej istoty. Princípom ochrany subjektu konajúceho v dobrej viere. Zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam zo dňa 15.08.2011 bola uzatvorená na základe jednoznačných a nespochybných údajov katastra nehnuteľností. Pri uzavretí záložnej zmluvy nebola známa žiadna skutočnosť, ktorá by spochybňovala alebo vylučovala vlastníctvo žalovaných 2/ a 3/. V katastri nehnuteľností nebola zapísaná žiadna poznámka, že hodnovernosť údajov katastra bola spochybnená. Počínali si s potrebnou opatrnosťou akú možno spravodlivo vyžadovať za účelom preverenia rozhodujúcich právnych okolností. Poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu SR v náleze sp. zn. I. ÚS 151/2016 zo dňa 03.05.2017, v zmysle ktorého sa dostávajú do vzájomnej kolízie dva ústavné hodnoty, a to princíp ochrany dobrej viery ďalšieho nadobúdateľa a princíp ochrany vlastníckeho práva pôvodného vlastníka. Pokiaľ však nemožno zachovať maximum z oboch základných práv, treba prihliadnuť na princíp všeobecnej spravodlivosti, keď je nutné zvažovať všeobecné súvislosti tohto typu kolízie základných práv ako aj individuálne okolnosti konkrétneho rozhodovaného prípadu. Vyššie riziko ma niesť nedbalý vlastník, než nadobúdateľ v dobrej viere. Bezvýnimočne poskytnutie ochrany dobromyseľnému nadobúdateľovi aj pri posudzovaní záložného práva akcentoval aj Najvyšší súd ČR v rozsudku sp. zn. 21Cdo/4540/2018 zo dňa 25.06.2019. Úspech žalobcov v tomto spore by bol v neprekonateľnom rozpore s uznávanou zásadou „práva patria len bdelym“. Žalobcovia ochrane svojho vlastníctva nevenovali dlhé obdobie akúkoľvek pozornosť. Nezabezpečili počas viac ako 4 rokov od prevodu svojho vlastníckeho práva ani len zápis poznámky o spornom vlastníckom práve, čím účinne znemožnili, aby sa o existencii spornej skutočnosti mohla dozvedieť tretia osoba. Žalobcovia iniciovali spor na ochranu svojho vlastníckeho práva až s odstupom viac ako 4 rokov od jeho prevodu na základe kúpnej zmluvy zo dňa 26.05.2011 a až potom, čo ich blízka osoba získala nemalé finančné prostriedky od žalovaného 1/ práve vďaka zábezpeke dotknutej nehnuteľnosti. Žalobcovia sa dopustili prinajmenšom hrubej a trestuhodnej neopatrnosti a ľahostajnosti. Domáhajú sa neplatnosti právneho úkonu, z ktorého profitoval ich vlastný syn. Jedná sa o výkon práva, ktorý zasahuje bez právneho dôvodu do práv a oprávnených záujmov dobromyseľného účastníka a je aj v rozpore s dobrými mravmi. Najvyššie súdne authority opakovane zdôrazňujú nepripustnosť akceptácie zneužitia výkonu práva a potrebu odmietnutia jeho ochrany. Najvyšší súd ČR v rozsudku

sp. zn. 21Cdo/992/99 zo dňa 28.06.2000 uviedol: „za zneužitie výkonu práva možno považovať také jednanie, jeho cieľom nie je dosiahnutie účelu a zmyslu sledovaného právnou normou, ale ktoré je v rozpore s ustálenými dobrými mravmi vedené priamym úmyslom spôsobiť inému účastníkovi ujmu“. V rozsudku sp. zn. 22Cdo/1567/2004 zo dňa 07.09.2004 ďalej uviedol: „šikanou je taký výkon práva, ktorého jediným cieľom je poškodiť iného. Konanie, ktoré je šikanózne, alebo ktoré je zneužitím práva je v rozpore s dobrými mravmi, a preto mu možno odoprieť ochranu“. Počínanie žalobcov a ich syna je jednoznačne v rozpore s právnym princípom, podľa ktorého sa nikto nesmie dovoliavať vlastnej nepoctivosti a nemôže mať prospech z vlastného protiprávneho konania.

27. Elektronickým podaním zo dňa 10.02.2020 sa žalovaná 3/ vyjadrila k právnemu posúdeniu. Uviedla, že z uznesenia odvolacieho súdu je zrejmé, že pokračovať v konaní by bolo možné jedine v prípade zosúladenia obsahu žaloby a obsahu žalobného návrhu. Ak žalobcovia neupravia svoj žalobný návrh, je súd prvej inštancie povinný žalobu odmietnuť. Keďže súd prvej inštancie vyzval žalobcov na úpravu žalobného návrhu, stotožnil sa s právnym názorom odvolacieho súdu. Pokiaľ súd prvej inštancie uviedol, že môže pokračovať v konaní a môže rozhodnúť o existencii alebo neexistencii záložného práva, nezákonným konaním nahrádza aktivitu žalobcov. Ak je nesúlady medzi obsahom žaloby a žalobným návrhom, nie je možné, aby takýto nesúlady odstraňoval samotný súd. Úprava žalobného návrhu je výlučným oprávnením žalobcov, nie súdu. Ak by existoval súlady medzi obsahom žaloby a žalobným návrhom a žalobcovia by sa svojou žalobou domáhali určenia, či tu právo je alebo nie je, vo vzťahu k žalovaným 2/ a 3/ absentuje pasívna vecná legitímácia, nakoľko v ich prospech nesvedčí záložné právo, ktorého sa toto konanie týka.

28. Elektronickým podaním zo dňa 11.02.2020 sa žalobcovia vyjadrili k vyjadreniu žalovaných 1/ a 3/. Uviedli, že pokiaľ žalovaný 1/ poukazuje na dobrú vieru, žalobcovia majú za to, že práve ich zástupca konajúci v ich prospech sprostredkoval poskytnutie úveru. Žalobcovia ako pôvodne predávajúci nedostali žiadnu kúpnu cenu, ktorú mali fiktívne poskytnúť žalovaní 2/ a 3/. Prostriedky z poskytnutého úveru skončili u týchto osôb. Žalovaný 1/ sa odvoláva na svoju nevedomosť a dobrú vieru, avšak práve konaním jej pracovníka bolo umožnené ostatným zainteresovaným osobám spáchať podvod. Obeťami podvodu boli žalobcovia a ich syn, keď žalobcovia pôvodne prišli o byt a synovi vznikol záväzok splácať úver, hoci materiálne za poskytnutý úver dostal reálne len cca 2.000 €. Žalobcovia spočiatku ani nevedeli, že boli nejakým spôsobom zneužití, pretože v byte stále bývali netušiac, že papierovo už nie sú jeho vlastníckmi. Prvotným podnetom bolo aj konanie žalovanej 1/, ktorá sa neustále snaží byť vydražiť. Pokiaľ žalovaný 1/ uvádza, že žalobcovia sa nedomáhali náhrady škody v trestnom konaní, v súčasnej dobe, keď im vlastníctvo bytu bolo potvrdené nie je zrejmé, akej škody sa mali domáhať. Súd v predbežnom právnom posúdení nevyslovil záver, že o žalobe nemôže konať. Z uznesenia odvolacieho súdu nevyplynulo, že by o takejto žalobe nemohol rozhodnúť, pokiaľ by sa v konečnom dôsledku vyriešila právna neistota žalobcov. Žalobcovia naďalej žiadajú, aby súd rozhodol tak, že žalobe vyhovie, resp. vydá rozhodnutie, na základe ktorého dôjde k výmazu záložného práva z nehnuteľnosti patriacej žalobcom, resp. rozhodnutie znemožní žalovanému 1/ domáhať sa práv vyplývajúcich z predmetnej záložnej zmluvy.

29. Právny zástupca žalobcov na pojednávaní dňa 18.02.2020 uviedol, že žalobcovia zotrvávajú na podanej žalobe. Navrhujú, aby súd vydal rozhodnutie, na základe ktorého dôjde k výmazu záložného práva z nehnuteľnosti patriacej žalobcom alebo rozhodnutím znemožní banke domáhať sa jej práv vyplývajúcich zo záložnej zmluvy. Aj napriek ust. § 257 CSP navrhol, aby žalobcom bol priznaný nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu aj voči žalovanému v rade 1/.

30. Na pojednávaní dňa 18.02.2020 právna zástupkyňa žalovaného 1/ uviedla, že súd nemôže a nemá právomoc v zmysle Ústavy SR rozhodovať niečo, čo sa prieči prejavenej vôli žalobcov. Súd žalobu zamietol na určitom právnom a skutkovom základe. Žalobcovia k dnešnému dňu ani počas záverečnej reči neuviedli žiadne nové skutkové okolnosti. Ak súd nemá iný skutkový stav, nemôže predsa dospieť k iným záverom. Najmä však obsah žaloby neobsahuje žiadne skutkové tvrdenie. Už vôbec nie žiadne návrhy na dokazovanie alebo dôkazné prostriedky, ktoré by boli, čo i len hypoteticky spôsobilé privodiť neexistenciu záložného práva, či neplatnosť záložnej zmluvy. Sporové konanie je konaním kontradiktórnym, čo znamená, že tá strana sporu, ktorá z určitej skutočnosti vyvodzuje právne následky, musí tvrdiť skutočnosti, k tvrdeným skutočnostiam predložiť alebo označiť dôkazné prostriedky, inak úspešnosť byť nemôže. Žaloba odkazuje na akési iné konanie, v ktorom žalovaný 1/ nikdy nebol účastníkom. Dané konanie nie je pre neho záväzné. Akékoľvek tvrdenia a dôkazy v danom konaní

vykonané nemajú žiadnu váhu. Ak by chceli žalobcovia na obdobných skutkových základoch uspieť aj v tomto spore, mal ich tvrdiť a malo o nich prebehnúť dokazovanie. Keď sa tak nestalo, ich základná elementárna povinnosť tvrdenia v tomto konaní nebola splnená. Zmluva o zriadení záložného práva slúži na zabezpečenie úverového záväzku zo zmluvy o úvere. Podľa § 261 ods. 6 písm. d/ Obch. zákonníka je úverová zmluva absolútnym obchodom. Následne § 261 ods. 7 Obch. zákonníka jasne hovorí, že obchodný zákonník sa aplikuje aj na vzťahy, ktoré vznikli pri zabezpečení plnenia záväzkov, ktoré sa spravujú obchodným zákonníkom. Z týchto právnych noriem je úplne zrejmé a nespochybniteľné, že aj na práva a povinnosti zo zmluvy o zriadení záložného práva sa vzťahuje obchodný zákonník. V plnom rozsahu preto platí právna norma vyjadrená v § 267 ods. 1 Obch. zákonníka, ak je neplatnosť právneho úkonu ustanovená na ochranu niektorého účastníka, môže sa tejto neplatnosti dovolávať iba tento účastník. Je teda zrejmým, že jediný kto sa mohol dovolávať neplatnosti záložnej zmluvy sú práve žalobcovia, avšak nebolo preukázané, že by sa kedykoľvek neplatnosti riadne dovolali. Ak by dovolaním sa neplatnosti mala byť podaná žaloba, toto právo je premlčané vzhľadom na veľký časový úsek od uzavretia týchto zmlúv a iniciovania súdnych konaní. Paradoxne až po tom, keď sa zbavili svojich dlhov. Keď syn získal a skonzumoval úver a následne, keď zrazu je vhodné, aby sa ešte aj zbavili záťaž, to znamená, že aj z tohto pohľadu je tu jednoznačne právo domáhať sa tejto neplatnosti premlčané. Žaloba je absolútne nedôvodná. Priznať takéto právo žalobcom by bolo v rozpore s dobrými mravmi a vôbec nespravodlivé. Aplikácia ust. § 257 nie je dôvodná. Zo strany žalobcov neboli dokonca ani žiadne skutočnosti na aplikáciu tohto § tvrdené. Ak chce súd tento § aplikovať, má sa vykonať riadny proces. Nie je zrejmé, čo by mali byť tie skutočnosti, ktoré by mali byť vzaté v úvahu, čo má byť skutkovým základom osobitného zreteľa.

31. Podľa § 137 písm. c/, d/ Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) Žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o

c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo

d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

Podľa § 129 ods. 1, 2, 3 CSP Ak ide o podanie vo veci samej alebo návrh na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia, z ktorého nie je zrejmé, čoho sa týka a čo sa ním sleduje, alebo ide o podanie neúplné alebo nezrozumiteľné, súd vyzve toho, kto podanie urobil, aby podanie doplnil alebo opravil v lehote, ktorá nemôže byť kratšia ako desať dní. V uznesení podľa odseku 1 súd uvedie, v čom je podanie neúplné alebo nezrozumiteľné a ako ho treba doplniť alebo opraviť a poučí o možnosti podanie odmietnuť. Ak sa v lehote určenej súdom podanie nedoplní alebo neopraví, súd podanie odmietne; to neplatí, ak pre uvedený nedostatok možno v konaní pokračovať.

Podľa § 123 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) Vlastník je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním.

Podľa § 39 OZ Neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 37 ods. 2 OZ Právny úkon, ktorého predmetom je plnenie nemožné, je neplatný.

Podľa § 457 OZ Ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Podľa § 391 ods. 2 CSP Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

32. Na základe vykonaného dokazovania a v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami súd určil, že záložné právo v prospech žalovaného 1/ zriadené Zmluvou o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam a mandátnou zmluvou zo dňa 15.08.2011 uzatvorenou medzi žalovaným 1/ ako záložným veriteľom a žalovanými 2/ a 3/ ako záložcami, ktorého predmetom sú nehnuteľnosti zapísané na liste vlastníctva XXXX, vedenom Okresným úradom Martin, katastrálny odbor, pre katastrálne územie G., neexistuje. Žalobcovia v podanej žalobe formulovali žalobný petit tak, že sa domáhajú určenia, že zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam a mandátna zmluva zo dňa 15.08.2011 uzatvorená medzi žalovaným 1/ až 3/ je neplatná a na základe tohto rozsudku je možné vykonať výmaz záložného práva z katastra nehnuteľností. Súd prvej inštancie („prvým“) rozsudkom zo dňa 12.12.2018, č. k. 6C/59/2017-122, ktorý bol zrušený odvolacím súdom, žalobu zamietol z dôvodu jej procesnej neprípustnosti, a to, že podanie takejto žaloby nevyplýva z osobitného predpisu. Krajský súd v Žiline uznesením zo dňa 31.07.2019, č. k. 7Co/111/2019-186, rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Súd prvej inštancie postupoval v súlade s právnym názorom odvolacieho súdu, keď vyzval žalobcov na odstránenie väd podania. Zároveň však odvolací

súd podľa názoru súdu prvej inštancie jednoznačne vyslovil, že z obsahu podanej žaloby je zrejmé, že žalobcovia sledovali dosiahnutie výmazu záložného práva na príslušnom liste vlastníctva. Súd je totiž viazaný obsahom žalobného petitu, nie jeho formuláciou. V takomto prípade je možný postup súdu na základe žalobného petitu na určenie právnej skutočnosti rozhodnúť v zmysle ustanovenia § 137 písm. c/ CSP a určiť, či tu právo je alebo nie je. Na základe výzvy súdu prvej inštancie v súlade so závermi odvolacieho súdu žalobcovia uviedli, že jediným spôsobom ako dosiahnuť ochranu ich práv je vysloviť neplatnosť predmetnej záložnej zmluvy. Vo vzťahu k tejto záložnej zmluve nemohli vzniknúť žiadne práva a povinnosti. Súd by mohol žalobu posúdiť v zmysle ust. § 137 písm. c/ CSP a určiť, že práva zo zmluvy nevznikli. Žalobcovia majú právny záujem na takejto žalobe, avšak v prípade úspechu pri takomto petite by kataster nehnuteľností nezmenil zápis na LV a nevyrazil by záložné právo. Určením neplatnosti záložnej zmluvy by sa definitívne vyriešili problémy. Aj keď žalobcovia v súdom stanovenej lehote neodstránili vady podanej žaloby úpravou formulácie žalobného petitu, je potrebné skúmať, či je alebo nie je možné pre uvedený nedostatok pokračovať v konaní. Keďže súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, nebolo možné podanie žalobcov odmietnuť, ale pokračovať v konaní, nakoľko z obsahu žaloby je zrejmé, čoho sa domáhajú, a to výmazu záložného práva z katastra nehnuteľností. Z uvedených dôvodov neobstoja tvrdenia žalovaných o povinnosti súdu prvej inštancie odmietnuť podanie žalobcov.

33. Podľa obsahu žalobného návrhu súd ustálil, že žalobcovia sa domáhajú určenia neexistencie záložného práva zaťažujúceho nehnuteľnosti v ich vlastníctve, ktorým zároveň dosiahnu jeho výmaz z katastra nehnuteľností, t.j. jedná sa o žalobu podľa § 137 písm. c) CSP. Požiadavka, aby zo žaloby vyplývalo, čoho sa žalobca domáha, neznamena, že by žalobca bol povinný urobiť súdu návrh na znenie výroku rozsudku. Ak žalobcovia označili v žalobe spôsob určenia právneho vzťahu, práva alebo právnej skutočnosti súd nekoná v rozpore so zákonom, ak použitím iných slov vyjadri vo výroku svojho rozhodnutia rovnaké práva a povinnosti, ktorých sa žalobcovia domáhajú. Iba súd rozhoduje o tom, ako bude formulovaný výrok jeho rozhodnutia, prípadným návrhom žalobcov nie je viazaný. Pri formulácii výroku rozhodnutia súd musí dbať, aby vyjadroval z obsahového hľadiska to, čoho sa žalobca žalobou skutočne domáhal. Podľa názoru súdu prvej inštancie by nebolo ústavne akceptovateľným zamietnuť žalobu žalobcov v zásade len vzhľadom na formuláciu žalobného petitu a tým nepriamo povedať, že si majú na ochranu svojho právneho postavenia podať novú žalobu vychádzajúcu v podstatnom z toho istého skutkového základu, akurát s inak formulovaným petitom. Teda nebolo by spravodlivým nútiť žalobcov k tomu, aby na základe rovnakých skutkových okolností podali novú žalobu smerujúcu k výmazu záložného práva z katastra nehnuteľností. Ten istý výsledok je dosiahnuteľný už takto podanou žalobou. Nie je rozhodujúce, že žalobcovia sa mylne domnievajú (čo ich aj viedlo k nesprávnej formulácii žalobného petitu), že jediným spôsobom ako dosiahnuť výmaz záložného práva je domáhať sa neplatnosti záložnej zmluvy. Rozsudok súdu o neexistencii záložného práva je totiž spôsobilou listinou na zápis v katastri nehnuteľností záznamom bez ďalšieho a túto listinu je povinný kataster akceptovať. Zmyslom procesného práva je poskytnutie ochrany subjektívnym právam vyplývajúcim z práva hmotného a nie vytváranie prekážok na ich presadenie. Nemožno uprednostniť striktnú aplikáciu procesnej normy na úkor spravodlivej ochrany porušeného práva (NS SR sp. zn. 6Cdo/137/2017).

34. Predpokladom úspešnosti určovacej žaloby podľa § 137 písm. c) CSP je existencia naliehavého právneho záujmu. Tento je daný buď z pravidla vtedy, ak by bez tohto určenia bolo právo žalobcu ohrozené, alebo, ak by sa bez tohto určenia stalo právne postavenie neistým. Súd konštatuje, že v tomto prípade naliehavý právny záujem na požadovanom určení je daný, nakoľko rozhodnutím súdu sa postavenie žalobcov vyjasní. Žalovaný 1/ už začal s výkonom záložného práva, čo samo o sebe preukazuje existenciu naliehavého právneho záujmu. Za nedovolenú možno považovať určovaciu žalobu len tam, kde by neslúžila potrebám praktického života, ale len na zbytočné rozmnožovanie sporov. Existencia naliehavého právneho záujmu na určovacej žalobe je preukázaná aj z dôvodov, pre ktoré na nehnuteľnosti neviazne záložné právo, keď tomu tak nie je z dôvodu zániku pohľadávky a jej príslušenstva, ale z dôvodu, že zmluva o zriadení záložného práva je absolútne neprávny právny úkonom a záložné právo vôbec nevzniklo.

35. Medzi stranami nebolo sporné, že dňa 15.08.2011 bola medzi žalovaným 1/ ako záložným veriteľom a žalovanými 2/ a 3/ ako záložcami uzatvorená zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam a mandátna zmluva. Záložné právo zabezpečovalo pohľadávku zo zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 15.08.2011 v znení jej neskorších zmien a dodatkov uzatvorenou medzi žalovaným 1/ ako záložným veriteľom a B. X., K.. XX.XX.XXXX, O. U.. W. XXXX/XX, Q. - G. ako

dlužníkom, na základe ktorej záložný veriteľ poskytol úver vo výške 36.240 €. Pred samotným určením, či tu (záložné) právo je alebo nie je, sa súd zaoberal ako predbežnou otázkou tým, či žalovaní 2/ a 3/ boli v čase uzavretia záložnej zmluvy spôsobilí ako vlastníci zaťažiť predmetné nehnuteľnosti záložným právom. Spornosť danej veci predstavuje posúdenie toho, či je tu existencia alebo neexistencia záložného práva, keď posúdenie tejto otázky vychádza z posúdenia platnosti alebo neplatnosti záložnej zmluvy ako predbežnej otázky a následne jej dôsledkov. Okresný súd Martin v konaní sp. zn. 5C/305/2015 vyhlásil kúpne zmluvy zo dňa 26.05.2011 a 22.07.2011 za absolútne neplatné právne úkony a za vlastníkov sporných nehnuteľností určil žalobcov. Nie je rozhodujúce, že žalovaný 1/ nebol stranou v konaní sp. zn. 5C/305/2015. V tomto konaní súd určil kúpne zmluvy zo dňa 26.05.2011 a 22.07.2011 za absolútne neplatné právne úkony. Pre absolútnu neplatnosť právnych úkonov podľa platnej právnej úpravy je pritom charakteristické, že táto nastáva priamo zo zákona (ex lege), pôsobí od počiatku (ex tunc) a súd na ňu prihliada z úradnej povinnosti (ex officio). Absolútna neplatnosť zároveň vylučuje možnosť ratihabície či konvalidácie vadného právneho úkonu, nepremičuje sa a bez akéhokoľvek časového obmedzenia sa jej môže dovoliť každý, pretože táto neplatnosť pôsobí voči všetkým (erga omnes). Absolútnej neplatnosti právneho úkonu sa môže dovoliť dokonca aj ten, kto ju sám spôsobil. Vo všetkých prípadoch neplatnosti právnych úkonov, ktoré nie sú uvedené v § 40 OZ sa jedná o absolútnu neplatnosť. Absolútna neplatnosť právnych úkonov vyjadruje verejný záujem, pričom za rozlišovacie kritérium absolútnej a relatívnej neplatnosti možno označiť charakter chránených záujmov a ich intenzitu spojenú s primeranosťou aplikácie právnych noriem, ktoré tieto záujmy vyjadrujú. Pokiaľ žalovaný 1/ namietal záväznosť rozsudku Okresného súdu Martin sp. zn. 5C/305/2015 je potrebné rozlišovať medzi záväznosťou výroku právoplatného rozsudku pre účastníkov a jeho záväznosťou pre všetky orgány, teda aj pre súdy. Záväznosť právoplatného rozsudku bráni súdu, aby v následnom konaní odchyľene posúdil právny následok, o ktorom už bolo rozhodnuté, a ktorý má v prebiehajúcom konaní povahu prejudiciálnej otázky. Uvedené znamená, že pokiaľ právoplatným rozsudkom bola vyriešená otázka vlastníckeho práva, je rozsudok v tejto veci záväzný. Zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam zo dňa 15.08.2011 je tak absolútne neplatným právnym úkonom pre počiatočnú nemožnosť plnenia podľa § 37 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Možnosť plnenia ako náležitosť predmetu právneho úkonu musí existovať v dobe vzniku právneho úkonu. Ak je plnenie v tejto dobe nemožné, ide o počiatočnú nemožnosť plnenia, ktorej následkom je absolútna neplatnosť právneho úkonu. V danom prípade sa jedná o právnú nemožnosť plnenia, ktorej podstata spočíva v tom, že v čase vzniku právneho úkonu, záložnej zmluvy, existuje právna prekážka, ktorá mu bráni v tom, aby sa stal právny úkon platný. Počiatočná právna vada/prekážka je daná tým, že v čase uzavretia záložnej zmluvy žalovaní 2/ a 3/ neboli vlastníkami predmetných nehnuteľností, keďže kúpna zmluva trpela absolútnou neplatnosťou od počiatku. Nie je pritom podstatné, či zmluvné strany o počiatočnej nemožnosti plnenia vedeli alebo nevedeli. Ak na základe takého právneho úkonu niektorá zo strán poskytne plnenie, bude toto predstavovať bezdôvodné obohatenie a zmluvné strany sa vyporiadajú postupom podľa § 457 Občianskeho zákonníka. Keďže kúpne zmluvy o prevode vlastníckeho práva (uzatvorené ešte pred uzatvorením zmluvy o zriadení záložného práva) sú absolútne neplatné právne úkony, táto neplatnosť pôsobí od počiatku a proti všetkým, v čase zriadenia záložného práva žalovaní 2/ a 3/ neboli nositeľmi vlastníckeho práva a teda nemohli disponovať nehnuteľnosťou v takom rozsahu, že by platne zriadili záložné právo v prospech žalovaného 1/. Na základe uvedeného je nutné konštatovať, že záložné právo vôbec nevzniklo.

36. V spojitosti s námietkou žalovaného 1/ týkajúcou sa prelomenia zásady „nemo plus iuris ad alium transfere potest quam ipse habet“ za účelom ochrany dobromyseľného nadobúdateľa súd zaujal stanovisko, že v žiadnom prípade nie je vhodné absolutizovať danú zásadu, avšak na strane druhej nie je vhodné ani túto zásadu „automaticky“ prelomiť na základe dobrej viery. Ani jedna zo strán nerobila sporným dobromyseľnosť žalovaného 1/ pri nadobudnutí záložného práva. V každej prejednávanej veci je potrebné zohľadniť individuálne okolnosti prípadu. Keďže nemožno zachovať maximum z oboch práv, treba prihliadnuť na princíp všeobecnej spravodlivosti, pričom je nutné zvažovať všeobecné súvislosti tohto typu kolízie vlastníckeho a záložného práva, ako aj individuálne okolnosti konkrétneho rozhodovaného prípadu. Zohľadňujúc princíp proporcionality, nie je podľa názoru súdu prvej inštancie v danej veci spravodlivo možné prelomiť zásadu len s poukazom na dobrú vieru nadobúdateľa. Na jednej strane stojí vlastnícke právo žalobcov, ktoré bolo priznané právoplatným súdnym rozhodnutím. Na strane druhej „len“ zabezpečovacie právo žalovaného 1/, ktorému aj po určení neexistencie záložného práva zostane zachované právo domáhať sa svojej pohľadávky voči dlžníkovi. V opačnom prípade by žalobcovia prišli o svoje vlastnícke právo, pričom žalovanému 1/ by aj naďalej ostalo zachované ako zabezpečovacie právo, tak aj právo domáhať sa zabezpečenej pohľadávky. Oproti žalobcom by

sa ocitol vo výrazne silnejšom postavení. Žalovaným 1/ uvádzané rozhodnutia nemožno považovať za ustálenú rozhodovaciu prax, odklon od ktorej by bolo možné považovať za porušenie princípu právnej istoty, najmä, čo sa týka prelomenia zásady „nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet“ na základe dobrej viery nadobúdateľa vo vzťahu vlastnícke právo - záložné právo. Vo všetkých ním prezentovaných rozhodnutiach, okrem jediného, sa jedná o odlišný skutkový stav, dobromyseľnosť nadobudnutia vlastníckeho, nie záložného práva. O rôznej právnej sile týchto práv svedčí už len to, že vlastnícke právo ako absolútne právo sa na rozdiel od záložného práva nepremlčuje. Súd prvej inštancie poukazuje tiež na právny názor Ústavného súdu ČR v náleze sp. zn. II. ÚS 349/ 2003. „Ústavní soud sa zabýval námitkou sťažovateľky, dle níž kupní smlouvou na predmetnou nemovitost uzavřela v dobré víře, spoléhajíc na správnost údajů obsažených v katastru nemovitostí. Ani tuto námitku však neshledal Ústavní soud důvodnou, neboť zásadně nelze trvat na zachování právní jistoty, jež byla, ač v dobří víře, nabyta v rozporu s právem. Vklad práva do katastru nemovitostí je nutno vnímat jen jako jednu z podmínek pro platný převod vlastníckeho práva k nemovitosti. V obecné rovině lze za vlastníka považovat osobu, již svědčí nabývací jednání („modus“), a odpovídající právní titul („titulus“), např. smlouva. Za situace, kdy „titulus“ svědčí jiné osobě než modus, je třeba určit, koho lze považovat za vlastníka. Za vlastníka je tedy v takovém případě považován ten, komu svědčí nabývací titul. S ohledem na to, že kupní smlouva byla prohlášena za neplatnou, nemohl 2. žalovaný nabýt vlastnícke právo ke sporné nemovitosti a nemohl je ani následne převést na sěžovateľku. Sěžovateľka tedy, sěžne jako 2. žalovaný, nedisponovala titulom pro nabytí sporných nemovitostí, ačkoli jí svědčil „modus“, a nestala se proto nikdy jejich vlastníkem.“ Platí vyvrátiteľná domnienka, podľa ktorej údaje, zapísané v katastri nehnuteľností sa považujú za platné, kým sa nepreukáže opak. Nadobúdateľ, ktorý nadobudol právo od nevlastníka, nemôže namietat len tým, že nadobudol právo k nehnuteľnosti od výlučného a neobmedzeného vlastníka podľa údajov na liste vlastníctva evidovaných v katastri nehnuteľností. Mal by vynaložiť náležitú starostlivosť a preveriť si titul nadobudnutia, ktorý bol v danom prípade absolútne neplatný. Takýto záver vyplýva aj z nálezu Ústavného súdu SR z 10.02.2010, sp. zn. I. ÚS 50/2010- 11, podľa ktorého... Sťažovatelia nenadobudli vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, pretože ani ich právny predchodca, od ktorého mali vlastnícke právo derivatívne kúpnu zmluvou nadobudnúť, nenadobudol platne vlastnícke právo, ktoré by na nich následne mohol previesť. Ak bol správou katastra povolený vklad vlastníckeho práva na základe absolútne neplatnej zmluvy, je teda reálne daný len modus, avšak jasne chýba titulus, teda platne uzavretá zmluva. Na základe absolútne neplatného právneho úkonu takto nemôže dôjsť k platnému prevodu vlastníckeho práva hoc i dobromyseľného nadobúdateľa. Rovnako tak nie je možné za uvedeného stavu uprednostniť požiadavku právnej istoty a ochrany práv nadobudnutých v dobrej viere pred zásadou, podľa ktorej nikto nemôže na iného previesť viac práv ako sám má. Navyiac právny názor prezentovaný v žalovanom 1/ uvádzanom náleze Ústavného súdu SR zo dňa 16.03.2016, sp. zn. I. ÚS 549/2015 predstavuje odklon od doposiaľ väznej jednotnej judikatúry Najvyššieho súdu SR, ako aj Ústavného súdu SR (napr. NS SR sp. zn. 6Cdo/107/2011, 2MCdo/20/2011, ÚS SR sp. zn. I. ÚS 50/2010). Nález Ústavného súdu SR zo dňa 16.03.2016, sp. zn. I. ÚS 549/2015, nemožno považovať za prelomenie zásady „nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet“ v rozhodovacej činnosti Ústavného súdu, keďže z neskoršieho uznesenia Ústavného súdu zo dňa 20.04.2016, sp. zn. I. ÚS 239/2016, vyplýva opak. Pokiaľ zápis v katastri nehnuteľností nezodpovedá skutočnosti, má táto prevahu nad katastrom, čo je vyjadrené tým, že údaje zapísané v katastri nehnuteľností sa považujú za platné, len pokiaľ sa nepreukáže opak. Pre nadobudnutie vlastníctva (práva) od nevlastníka v zásade nepostačuje samotná dobromyseľnosť nadobúdateľa, že získal vlastníctvo (právo) k veci, ale musí ísť o taký prípad dobromyseľnosti, s ktorým je takáto možnosť explicitne normatívne spojená. Inak povedané, napríklad samotná dobrá viera nadobúdateľa spojená so stavom zapísaným v katastri nehnuteľností nebude mať za následok nadobudnutie vlastníctva od nevlastníka, ak sa preukáže, že právny úkon, na základe ktorého mal prevodca alebo jeho právny predchodca nadobudnúť vlastníctvo k nehnuteľnosti, je absolútne neplatný. Občiansky zákonník de lege lata možnosť dobromyseľného nadobudnutia vlastníctva od nevlastníka neupravuje ako pravidlo, ale len ako výnimku z pravidla (napr. nadobudnutie vlastníckeho práva pri prevode od tzv. nepravého dediča podľa § 486 OZ) a dobromyseľnosť nadobúdateľa nemôže nahradiť chýbajúce vecné oprávnenie právneho predchodcu predávajúceho. Tieto výnimky spravidla nemožno ľubovoľne rozširovať bez toho, aby takúto možnosť zákonodarca pripustil. Preto je nutné zotrvať v dôslednom uplatnení zásady „nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet“ aj v prípadoch, ktoré sa môžu javiť ako nespravodlivé. Ak už má dôjsť k prelomeniu zásady, tak len vo výnimočne odôvodnených prípadoch zohľadňujúc princíp všeobecnej spravodlivosti. Aj to len v prípade dobromyseľného nadobudnutia vlastníckeho práva a v prípade relatívnej neplatnosti právneho úkonu. Súdu neboli preukázané tvrdenia o tom, že by sa na strane žalobcov jednalo o šikanózný výkon práva, v rozpore s dobrými mravmi,

že by konali úmyselne a mali z uvedených právnych úkonov akýkoľvek prospech. Je bezpredmetné, že dlžníkom zo zmluvy o úvere je ich syn. Bránia len svoje absolútne vlastnícke právo. Nemôžu niesť zodpovednosť za konanie svojho syna, resp. žalovaných 2/ a 3/, ktoré bolo v rozpore s právnymi predpismi. Tvrdenia žalovaného o takomto konaní žalobcov nebolo podložené žiadnym relevantným dôkazom. Už len záverom svojej úvahy súd uvádza, že do dobrej viery žalovaného 1/ sú prinajmenšom vnášané pochybnosti okolnosťami, za ktorých došlo k prevodu vlastníckeho práva zo žalobcov na žalovaných 2/ a 3/ a následne B. X., ktorý je dlžníkom zo zabezpečovanej pohľadávky. V priebehu necelých dvoch mesiacov došlo dvakrát k zmene vlastníckeho práva predmetných nehnuteľností, čo vyvoláva otázky špekulatívneho konania. Práve žalovaný 1/ ako osoba zbehlá v danej oblasti mala za existencie týchto okolností zachovať potrebnú mieru opatrnosti. V tomto smere však neboli stranami navrhnuté dôkazné prostriedky.

37. Vo vzťahu k námietkam žalovaného 1/ o uplynutí premlčacej doby súd uvádza, že premlčacia doba pri určení absolútnej neplatnosti právneho úkonu, a teda aj pri určení, či tu právo je alebo nie je, neplynie. Žalovaným 1/ tvrdená potreba dovolania sa neplatnosti právneho úkonu sa dotýka relatívnej, nie absolútnej neplatnosti. Ak by aj súd pripustil jej plynutie, nemohla začať plynúť skôr, ako boli žalobcovia (opätovne) určení, zapísaní za vlastníkov predmetnej nehnuteľnosti. Tými sa stali až právoplatnosťou rozsudku Okresného súdu Martin zo dňa 20.10.2016, č. k. 5C/305/2015-196, t.j. dňom 14.12.2016. Do uvedenej doby sa žalobcovia nemohli domáhať výmazu záložného práva určovacou žalobou, nakoľko neboli aktívne legitimovaní na podanie tohto druhu žaloby a absentoval na ich strane aj naliehavý právny záujem na požadovanom určení.

38. Námietku nedostatku pasívnej vecnej legitímácii žalovaných 2/ a 3/ súd vyhodnotil ako nedôvodnú. Rozhodujúcou otázkou pre určenie, či tu právo je alebo nie je, bolo predbežne posúdiť, či zmluva o zriadení záložného práva je platným právnym úkonom, z ktorého mohol žalovaný 1/ ako aj žalovaní 2/ a 3/ nadobudnúť práva a povinnosti. Keďže súd prejudiciálne skúmal platnosť, resp. neplatnosť zmluvy, ktorej účastníkmi boli aj žalovaní 2/ a 3/, títo sú pasívne vecne legitimovaní v tomto spore. Sú bezprostredne dotknutí aj ich práva a povinnosti. Vecná legitímácia (aktívna či pasívna) je teda stav vyplývajúci z hmotného práva. Vecnú legitímáciu v konaní o určenie, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, má predovšetkým ten, kto je zúčastnený právneho vzťahu alebo práva, o ktoré v konaní ide. Ich pasívna vecná legitímácia je daná potrebou nastolenia právnej istoty pre všetkých účastníkov záväzkového vzťahu a pre uplatnenie prípadných ďalších nárokov (napr. bezdôvodné obohatenie a pod.).

39. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa § 257 CSP Výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

40. O trovách konania rozhodol súd tak, že úspešným žalobcom priznal voči žalovaným 2/ a 3/ nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

41. Vo vzťahu k žalovanému 1/ súd dospel k záveru, že vyvstala potreba aplikácie ust. § 257 CSP, a to z dôvodov, ktoré vyplývajú z odôvodnenia výroku I. tohto rozsudku. Ustanovenie § 257 CSP predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok sporu a od zodpovednosti za zavinenie. Dôvodom na použitie uvedeného ustanovenia môžu byť len okolnosti hodné osobitného zreteľa. Jeho aplikácia nie je podmienená návrhom strany sporu, ale odôvodneným presvedčením súdu o existencii dôvodov hodných osobitného zreteľa. Žalovaný 1/ ako záložný veriteľ bol pri nadobúdaní zabezpečovacieho práva dobromyseľný, čo strany nerobili sporným. Pri zriadení záložného práva vychádzal z aktuálnych údajov na LV a nemal dôvod pochybovať o tom, že žalovaní 2/ a 3/ sú skutoční vlastníci založených nehnuteľností, resp., že tieto nadobudli v súlade s právnym poriadkom. Žalovaný 1/ nemôže niesť vinu za to, že si žalovaní 2/ a 3/ nesplnili ani svoje povinnosti oznámiť mu začatie konania o určenie vlastníckeho práva (5C/305/2015). Pre aplikáciu cit. ustanovenia je bezpredmetné,

že súd určil neexistenciu záložného práva. Takýto záver má podľa súdu racionálny základ a je preto legitímny a akceptovateľný. Žalovaný 1/ nedal príčinu na začatie sporu. Bolo by nanajvýš nespravodlivé, ak by ho súd za daných okolností a skutkového stavu zaviazal aj povinnosťou nahradiť trovy konania. Vo vzťahu k žalovaným 2/ a 3/ súd nemal preukázanú existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa. Ako vyplýva z rozhodnutia Okresného súdu Martin sp. zn. 5C/305/2015, u žalovaných 2/ a 3/ absentovala vôľa uzatvoriť kúpnu zmluvu. Tým, že následne uzatvorili záložnú zmluvu dali príčinu aj k tomuto sporu.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na Okresný súd Martin.

V prípade doručenia tohto rozhodnutia v období od 27.03.2020 do 30.04.2020 začína lehota na podanie odvolania plynúť dňom 01.05.2020 (§ 1 písm. a/, § 2 ods. 1 zák. č. 62/2020 Z. z.).

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.